

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 19. april 2015

Kirkedag: 2.s.e.påske/A

Tekst: Joh 10,11-16

Salmer:

SK: 403 * 413 * 168 * 218,2 * 51

LL: 403 * 447 * 449 * 413 * 168 * 218,2 * 51

For en del år siden blev jeg inviteret til at besøge en gammel kone i sognet. Da jeg havde været i hendes hjem lidt, spurgte hun, om ikke vi skulle have en kop kaffe. Selvfølgelig syntes jeg, det var en god idé. Hun rejste sig for at gå ud i køkkenet, og jeg fulgte bag efter og spurgte om ikke jeg skulle hjælpe med at sætte kopperne ind. Da vi kommer ud i køkkenet går hun hen til køkkenbordet og tænder for kaffemaskinen, hvorpå glaskanden står halvfuld af kold kaffe. Jeg sank lidt og tænkte 'OK, opvarmet kaffe på en kaffemaskine.' Men så standsede hun helt op i sine bevægelser og sagde: "Nej, når nu præsten er kommet, så skal vi have frisk kaffe." "Det lyder da lækkert." sagde jeg og tænkte 'Puha, det var godt'. Denne gode kvinde er død for en del år siden, og hun var en af den uddøende race, der synes, at præsten er noget særligt. Dem er der ikke så mange af mere – altså ikke særlige præster, men folk, der synes, at præster er noget særligt. Og det er jo nok meget godt.

Men der er nogle mennesker imellem os, der er noget særligt, eller i hvert tilfælde er mere end de fleste. To af dem har der været særlig meget fokus på i den forgangne uge.

Den ene er Ruslands præsident Putin. Han har holdt sin årlige spørgetime – der godt nok varede hen ved fire timer. Hvor er det dog en sand velsignelse at være russer, tænk at have en leder, der en gang om året lytter til folket i hele fire timer. Hvor

er de heldige, at deres leder kommer ned fra tinderne fire timer om året. Samtidig er flertallet af de almindelige russere – hvis man skal tage meningsmålingerne om dette alvorligt – overbevist om, at der er ingen over Putin. Putin er ikke bare noget særligt; han er den særlige – i hvert tilfælde også ifølge Putin selv.

Den anden af ugens fokuspersoner, der er noget særligt, er hendes majestæt Dronning Margrethe, der jo fyldte 75 i denne uge – hvis nogen nu skulle være i tvivl. Hun bliver af mange danskere betragtet som noget særligt. Selv ved hun godt, at det også er hendes position, der gør hende til noget særligt, hvilket hun ikke bryster sig af, men er ydmyg overfor samtidig med, at hun forsøger at fylde den særlige plads ud, som den bør fyldes ud. Men modsat Putin er Dronningen helt overbevist om, at der er noget over hende; der er én over hende. Gud Herren. Gud Herren i hvis hænder hun altid lægger sig selv og vort land med ordene: ”Gud bevare Danmark”, og som det også fremgår af hendes valgsprog: ”Guds hjælp, folkets kærlighed, Danmarks styrke”.

Min pointe med dette er, at der for nogle mennesker og i nogle sammenhænge i samfundet er en form for stigning i anseelse og position. Og jo højere oppe i den hierarkiske pyramide man er, desto mere ’noget særligt’ bliver man, bla. fordi der bliver færre og færre af slagsen: En dronning, to prinser, mange præster, masser af almindelige danskere. (Jeg håber I forstår ironien).

Jeg vil godt følge Dronningen deri, at over os alle er Gud Herren.

Gud Herren, som i dagens bibeltekster beskrives for os i billedet af den gode hyrde og dennes særlige egenskaber og

karaktertræk, dennes opgaver og forpligtelser. Den gode hyrde har det fulde ansvar for sin fåreflok, for hvert eneste af fårene. Et ansvar, som hyrden er stolt af og tager på sig i kærlighed til det enkelte får. Derfor ligger fårenes ve og vel også hyrden på sinde, og han sørger i alle måder for deres velbefindende og sikkerhed og for at bringe dem sikkert hjem. Han omslutter dem med en selvhengivende kærlighed i ordets mest bogstavelige betydning.

Fårene er et billede på Guds folk. På Guds mennesker, så forskellige vi er, så spredt vi er i livet, så forskelligt livet er ved os. Men alle har vi – uanset livsomstændigheder – hyrdens bevågenhed.

Det billede af Gud kan vi godt lide. Den omsorgsfulde og barmhjertige Gud. Og for Bibelens samtidige mennesker var hyrdebilledet som Guds billede både kendt og elsket, ligesom hyrdebilledet var et billede af en hverdagssituation for dem. Det er et billede, der er os lidt fremmede; men til gengæld er det et billede, der gennemsyrrer så meget kirkeligt symbolik og billedsprog, at vi er blevet fortrolige med hyrde-gudsbilledets guddommelige betydning og sammenhæng.

Men i lyset af den hierarkiske anseelse og position, som jeg indledte med, er det et problematisk billede af Gud. Det er et modsætningsfyldt Guds billede, som for nogle mennesker kalder på forargelse og afstandstagen. For andre mennesker bliver det et Guds billede, der blot taler til medfølelse og pladderromantik; mens det også for nogle er et kært og ærefuldt Guds billede, der fremkalder tro og tilbedelse.

Med hensyn til hierarkiet og anseelse er problemet, at Gud, den aller højeste, beskriver sig selv med et billede af en af de laveste positioner i samfundet. Selv om hyrden er nødvendig at

have hos fåreflokken, så er hyrdegerningen også et lavstatus-job. Det er børnearbejde. Og mænd, som man kan bruge til hyrder, kan man ikke bruge til så meget andet, var opfattelsen i store dele af samfundet, hvilket egentlig vil sige, at mænd, som er hyrder, kan man ikke bruge til noget. Hyrder vil ikke blive inviteret til bal på slottet, og der er ingen, der vil falde på halen af beundring og interesseret begynde at spørge ind til, hvis en mand stod med sit glas i hånden og på spørgsmålet 'Hvad laver så du?' svarer: Jeg er fårehyrde. I samtiden svarer det lidt til den anseelse, som dagplejemødre og pædagoger har i vort samfund. De er nødvendige, vi har hårdt brug for dem til at passe vores dyrebare, kære børn, som vi betror dem hver dag, samtidig med, at de ikke agtes særligt højt. Det er ikke noget særligt at være en person, der passer vores særlige børn. Hvad for et Gudsbillede får vi, og hvad gør det ved os og vores tro på Gud, når Gud siger til os, at han er som den kærlige og omsorgsfulde dagplejemor?

Men netop omsorgen og barmhjertigheden som en væsentlig del af Guds egen beskrivelse af sig selv i hyrdebilledet, bliver for mange mennesker et Gudsbillede a la Florence Nightingale, denne velhavende unge kvinde, der frasagde sig overklassens privileger og velstand til fordel for sygeplejegerningen, der førte til at hun med bestemthed, visioner og autoritære indstillinger grundlagde den moderne sygepleje i 1800'tallet. Omsorg og barmhjertighed har i nogle sammenhænge givet os et Gudsbillede, der ikke indeholder andet end netop omsorg i en romantisk selvhengivelse, og det i en sådan grad, at grundtonen i kristendommen i det lys bliver ene og alene næstekærlighed og barmhjertighed. Hvilket Gudsbillede får vi, og hvad gør det ved os og vores tro på Gud, når Gud siger til os, at han er sosuassistent?

Hvilket Guds billede gør vi os, hvad gør det ved os og vores tro på Gud, når Gud Herren, som er over os alle, beskriver sig selv for os i billeder af en, der er Den almægtiges diametrale modsætning, og er under os alle?

Hvordan påvirker det vort – hvis det gør – vort Guds billede, og hvilken betydning har det for os og vores tro på Gud; vi, som stræber og lefler opad, som sætter storhed og ære højere og højere op i hierarkiet; hvad sker der med det og med os, når vi, som tror, at Gud findes i toppen, får at vide, at Gud er i bunden? Gud Herren beskriver sig selv som en, vi anser for lavere og mindre værd end os selv. Måske er hemmeligheden og anstødsstenen, at Gud Herren ikke beskriver sig i **sin** modsætning, men i **vores** modsætning.

Måske er hemmeligheden, at Gud er i vores modsætning, fordi Han ikke er i toppen af hierarkiets pyramide. Han sidder ikke i toppen og overvåger. Gud Herren er ikke den særlige; Han er mere end den særlige, modsætningen, og udenfor vores hierarki, og derfor kan han være Gud med dagplejemoderens, sosuassistentens og hyrdens kærlighed til os alle, hvor vi så end har placeret hinanden i hierarkiet.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen